

Rubens Consort concerteert in tijden van corona

8-10-2020

Sarah Kapustin – viool
Roeland Jagers – altviool
Shuann Chai – piano

07/10/20 Deventer Schouwburg

403ste concert in de serie Kamermuziek Deventer

Door Maarten Mestrom (tot 2016 vaste recensent van *deStentor*)

DEVENTER – Concerteren in tijden van corona. Kan dat? En zo ja; hoe dan? Het begint met de rij voor de ingang van de Deventer Schouwburg. Een deel van de bezoekers wordt via de hoofdingang binnengelaten, een ander deel via de zijingang. Even goed op de kleurcode letten want voordat je het weet sta je in de verkeerde rij en kun je in de goede weer achter aansluiten.

Bij de entree wordt goed geventileerd. Heel erg goed. Zó goed dat de verslaggever even vreest eerder door een ‘gewone’ longontsteking geveld te zullen worden dan door het gemene covidvirus. Eenmaal door de tochtsluis heen gaat de wind gelukkig liggen. Dan blijkt dat de placering, in onschuldiger tijden dan de huidige: dringen in de rij bij de garderobe en dicht op elkaar de zaal in, liefst de bezoekers die naar het midden van de rij moeten als laatsten, is veranderd is een strak geregisseerde logistieke operatie waar onze Landmacht een voorbeeld aan kan nemen. Gekleurde looplijnen op de vloer van het theater, schouwburgpersoneel dat vriendelijk doch beslist stoelrij en -nummer afroept waarop iedereen omstebeurt de zaal ingaat, opstoppingen worden voorkomen en niemand vlak voor een medebezoeker langs naar zijn plaats hoeft te gaan. Bezoekers dragen een mondkapje en in de grote zaal is minimaal twee stoelen ruimte (vaak meer) tussen de bezoekers. De kans dat je hier een covidbesmetting oploopt is echt aanzienlijk kleiner dan in de supermarkt. Toch trekt corona diepe sporen door het culturele leven. Dat blijkt niet alleen uit de radicaal gewijzigde theatermores, ook uit dit programma draagt virussporen. Van het oorspronkelijk geplande Metamorphoses Trio heeft alleen de altviolist het Deventer theater kunnen bereizen.

De twee andere Metamorphosesleden zitten in quarantaine op het perfide Albion. Gelukkig speelt genoemde altviolist in meerdere ensembles en kan de avond in gewijzigde bezetting toch doorgaan. Het concert wordt nu gegeven door het Rubens Consort dat naast altviolist Roeland Jagers bestaat uit violiste Sarah Kapustin, onder meer hoofdvakdocent op de conservatoria van Amsterdam, Zwolle en Groningen en pianiste Shuann Chai, die in het authentieke Archduke Ensemble forte-piano speelt.

Het concert wordt geopend met het Duo voor viool en altviool nr. 2 van de Tsjechische componist Bohuslav Martinu (1890-1959). Een aangename binnenkomer. Leuke, frisse muziek, modern maar toch toegankelijk. Er wordt voortreffelijk gespeeld door violiste Kapustin en altviolist Jagers. De balans is prima, de samenklank homogeen en de zuiverheid erg goed. Francis Poulenc (1899 – 1963) schijnt lang geworsteld te hebben met zijn vioolsonate, maar daar is nu weinig meer van te merken. Het is een echt ‘Poulenc-stuk’. Je hoort harmonische wendingen en een melodieopbouw die je bijvoorbeeld ook in zijn klarinetsonate uit 1962 terug hoort. Ook valt op wat een goed in het gehoor liggende muziek Poulenc schreef. De uitvoering is prima, zij het dat viool soms wat wegvalt ten opzichte van de vleugel en bij Sarah Kapustin haar uitstekende viooltechniek het te vaak wint van de emotionele expressie.

Een coronaconcert bevat geen pauze. Een pauze zou er alleen maar toe leiden dat de bezoekers onordelijk door elkaar gaan lopen met al het besmettingsgevaar vandien. En dus vervolgt het programma met L’Isle Joyeuse, het solostuk voor piano dat Debussy schreef nadat hij in 1904 met zijn nieuwe liefde Emma Bardac een vakantie had doorgebracht op kanaaleiland Jersey. De (virusvrije) waterdruppels zijn dan ook niet ver weg in deze heerlijke en tegelijkertijd visionaire pianomuziek (met vooraankondigingen van minimal music en de ‘blue note’), Shuann Chai doet goed werk met deze Debussy.

Een verrassing is de Elegie voor altviool en piano van Henri Vieuxtemps uit 1848. Niet alleen is het een leuk rapsodisch stuk, altviolist Roland Jagers tilt het ook naar een hoger plan.

De altviool wordt vaak gezien als het wat minder geslaagde broertje van de gewone viool. Hij stottert soms een beetje, de motoriek is wat

stunteliger. Maar Roeland Jagers slaagt erin de verborgen edele inborst van de altviool tevoorschijn te toveren. Hij haalt een zeer fraaie, milde toon uit het instrument – waardoor je opeens gaat begrijpen dat Mozart en Bach graag altviool speelden, zoals musicologen (en altviolisten zelf) zeggen. Het spel van Roeland Jagers heeft emotionele zeggingskracht. Een klarinettist (zoals ik) doe je in principe niet echt een groot plezier met het ‘Kegelstatt Trio’ van Mozart uit 1786 in de versie voor viool, altviool en piano (oorspronkelijk is het voor altviool, klarinet en piano). Maar het is en blijft heerlijke muziek en de viool mengt wel heel makkelijk met de altviool. Dus toch een fraaie en aangename afsluiting van dit concert, dat in ieder geval duidelijk bewijst dat het heel goed mogelijk is om op verantwoorde wijze concerten te organiseren in coronatijden. En het toont ook dat ‘live’ gespeelde klassieke muziek een ontstekingssremmer is waarmee de nare, lichte koortsverschijnselen bestreden kunnen worden die worden opgewekt door de tegenstrijdige, virulent voortwoekerende, geestelijke weerstand ondermijnende, pandemische coronadiscussies in de media.

Volgend concert in de serie Kamermuziek
Deventer:

- Dinsdag 27 oktober 2020; 17:00 uur en 20:00 uur:
Boris Giltburg, Beethovens laatste pianosonates, opus 109, 110 en 111